

► 15 Mayo, 2015

FER ARRIBAR LA CULTURA CIENTÍFICA A LA SOCIETAT

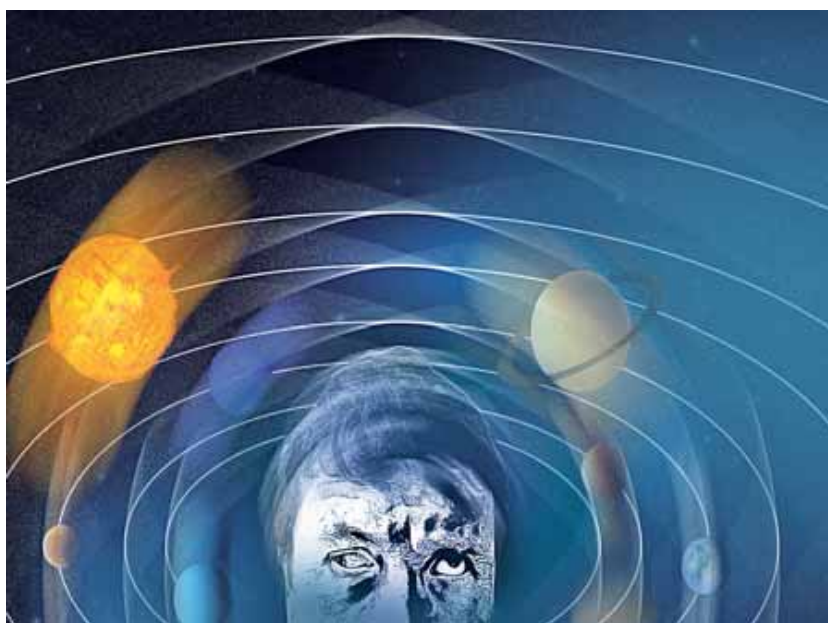
Abel Maríné

Professor emèrit de nutrició i bromatologia. Facultat de Farmàcia. Campus de l'Alimentació. UB

Divulgació científica

Des del 2002, la Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia (Fecyt) publica, cada dos anys, una enquesta sobre la percepció social i els coneixements de la població sobre aquestes qüestions i el seu interès. Ara s'acaba de publicar la de 2014, i demostra que l'interès espontani per la ciència ha augmentat respecte als temps d'inici d'aquest estudi, però segueix baix. Només un 15% dels enquestats el manifesten, i més els homes que les dones. Part dels que no dediquen atenció a la ciència afirmen que no entenen d'aquests temes, i els més grans creuen que es van quedant fora dels circuits d'informació per culpa de les noves tecnologies. No deixa de ser un *consol* que gairebé el 60% dels ciutadans pensin que la ciència aporta més beneficis que perjudicis, enfront d'un 5,3% que creu el contrari. Entremig un 26% afirma que els aspectes positius i negatius de la ciència estan equilibrats. El nivell de la cultura científica també augmenta, però segueix havent-hi llacunes importants: més de la meitat de les persones enquestades creuen que els antibiòtics serveixen per a malalties causades per virus, com la grip, un 30% pensa que els humans van conviure amb els dinosaures i gairebé el mateix percentatge creu que el Sol gira entorn de la Terra. Per tant, és necessari fer arribar la cultura científica a tota la societat i promoure'n la divulgació. Hem de partir de la base que segons l'esmentada enquesta les fonts d'informació científica de la població general són, fonamentalment, internet i televisió, seguides a certa distància per premsa, ràdio, llibres i revistes. Les universitats han de participar en aquesta tasca. Ortega y Gasset ja considerava que les seves missions eren docència, recerca i difusió de la cultura, o extensió universitària, és a dir, fer arribar els coneixements més enllà de les aules i els ensenyaments reglats perquè les universitats, si més no les públiques, es paguen en gran part amb els impostos de tothom, els que hi van i els que no hi van, i aquests també tenen dret a gaudir dels seus coneixements. La **Universitat de Barcelona** ho fa a través d'**UB Divulga** i de la distin-

LLUÍS ROMERO

Els que es pensen que el Sol gira al voltant de la Terra ¿ens llegiran o escoltaran, o seguiran tan feliços instal·lats en la seva ignorància?

ció que atorga a les millors activitats de divulgació científica i humanística, i la Universitat Pompeu Fabra (UPF), que té una sòlida tradició a través de l'Observatori de la Comunicació Científica, ha aprovat la creació del Centre d'Estudis de Ciència, Comunicació i Societat, amb l'objectiu de fomentar la cultura científica en la ciutadania. Aquest centre el dirigeix Gema Revuelta i té l'assessorament d'òrgans col·legiats presidits pel periodista científic Vladimir de Semir, que acaba de publicar el llibre *Decir la ciencia. Divulgación y periodismo científico de Galileo a Twitter*.

LA DIVULGACIÓ CIENTÍFICA NO és un fet nou. Ens ho explica Sergi Cortiñas, periodista i professor de la UPF, al llibre *Història de la divulgació científica* (2009). Un dels primers divulgadors va ser Galileo Galilei, que volia aproximar-se al poble en la llengua vulgar. Els que no saben que la Terra gira al voltant del Sol no deuen saber qui era. Il·lustres científics i humanistes s'han dedicat també a la divulgació, com Diderot, Arago, Buffon, Flammarion, Goethe, Humboldt, Priestley, Faraday, Darwin, Heisenberg, Schrodinger, Einstein, Asimov, Sagan, Watson, i molts altres, sense oblidar que també en va fer Jules Verne.

DEIA JOAN BARRIL, AMB RAÓ, QUE "la feina de l'articulista no és la d'un professor", però si estigués entre nosaltres li proposaria una excepció per als científics i els periodistes especialitzats, que ens hem d'esforçar a divulgar la ciència, en tots els àmbits possibles, amb rigor i alhora de manera entenedora. Hi ha, però, una qüestió que m'inquieta: els que es pensen que el Sol gira al voltant de la Terra ¿ens llegiran o escoltaran, o seguiran tan feliços instal·lats en la seva ignorància?